

Plenum

Torsdag 23.10.2025 kl. 16.00

2.1. Muntlig fråga om finansieringen av välfärdsområdena (Aki Lindén sd)

Muntligt spörsmål MFT 159/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Lindén, varsågod.

Debatt

16.01 **Aki Lindén sd:** Arvoisa herra puhemies! Eri puolilla Suomea on hätä. Terveyspalveluja leikataan, henkilöstöä irtisanotaan, hoitojonot pidentyvät. Miinus 130 miljoonaa euroa hoitotakuusta, miinus 24 miljoonaa lastensuojelusta, miinus 89 miljoonaa hoitajamitoituksesta. Minulla on tässä kädessä pitkä luettelo, 21 kohtaa hallituksen tekemiä leikkauksia, yhteensä 658 miljoonaa euroa hyvinvointialueilta. Se on sama kuin kymmenentuhannen henkilön työpanoksen hinta. Tällä hetkellä käydään 16 alueella yt-neuvotteluja. Sadat ja tuhannet henkilöt ovat irtisanomisuhan alaisia. Me olemme pitkään täällä vaatineet, että tasapainotusaikaa hyvinvointialueille tulee saada lisää. Hallitus on ollut siinä täysin passiivinen. Aikooko hallitus jatkaa toimeettomana tässä kriisissä, mikä hyvinvointialueilla tällä hetkellä on, ministeri Juuso? [Mauri Peltokangas: Kannattiko rakentaa toimimaton sote?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.02 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiontalouden tilanne Suomessa on hälyttävä. Te tiedätte sen, me tiedämme sen. Meidän on saatava säästöjä julkisesta taloudesta, ja koska hyvinvointialueiden rahoitus on noin kolmasosa meidän valtion vuosittaisesta budjetista, on ihan selvää, että meidän on käännettävä katseet myöskin sinne.

Rahoituslakiin, jonka te itse olette viime kaudella sorvanneet, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ai niin!] liittyy se, että jos hyvinvointialueiden tehtäviä vähennetään, niin rahoitusta voidaan vähentää, ja jos hyvinvointialueiden tehtäviä ja velvoitteita lisätään, niin silloin lisätään myöskin rahoitusta. Näin me toki toimimme. Tiedämme, että hyvinvointialueet ovat tällä hetkellä hankalassa tilanteessa, mutta meillä on edelleen rahoituslaissa lisärahoitusmahdollisuudet ja arviointimahdollisuudet, joita ollaan nyt käynnistämässä. Tavoitteena on tietysti tukea ja auttaa hyvinvointialueita siinä, että he sekä pääsevät tavoitteeseensa taloudellisesti [Puhemies koputtaa] että myöskin pystyvät tarjoamaan tarvittavat palvelut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan vielä vastauspuheenvuoron valtiovarainministeri Purralle. Olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 101/2025 rd

16.03 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Toisin kuin edustaja kuvasi, hallitus on lisännyt miljardeilla hyvinvointialueiden rahoitusta tällä hallituskaudella. Sen sijaan rahoituslaki todellakin on nykyisen opposition luoma. Esimerkiksi kokoomus ja perussuomalaiset sitä viime kaudella oppositiosta arvostelivat juuri siksi, että siinä on niin merkittäviä valuvikoja. Siinä on ongelmia kannustimissa, se ei kannusta tekemään toimia. Toisaalta se saattaa rangaista siitä, että toimia on tehty riittävän ajoissa. Me nostimme nämä asiat esille. Vastaavasti ennen eduskuntavaaleja te, sosiaalidemokraatit ja keskusta etunenässä, piditte tärkeänä, että rahoituslakiin ei tällä kaudella tehdä merkittäviä uudistuksia, vaan että alueille annetaan aikaa.

Mitä tulee sitten alijäämän kattamisvelvollisuuden pidentämiseen, niin siinähan hallitus on tuonut esityksen, jossa nimenomaan niille alueille, jotka tänä vuonna pääsevät ylijäämäiseen tulokseen ja joilla on paremmat mahdollisuudet päästä hyvään tulokseen kokonaisuudessaan, voidaan antaa alijäämän kattamiseen lisää aikaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.05 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En närkästy ollenkaan siitä, että tarvitaan kaksi ministeriä vastaamaan meidän yhteen kysymykseen. Asiahan on niin, että tämä rahoitus, joka tulee rahoituslain perusteella, eli palveluindeksi ja jälkikäteistarkistus, on palkankorotuksiin, lääkkeisiin, tarvikkeisiin ja muihin tarkoitettua rahaa. Tosiasia on se, että siitä toimintarahasta on leikattu se mainitsemani 658 miljoonaa euroa ja se vastaa kymmentätuhatta työntekijää, joka on suunnilleen se määrä, joka tällä hetkellä vähintäänkin on siellä yt-neuvottelujen kohteena.

Asiantuntijat ovat olleet jo kauan sitä mieltä — ja myös me täällä — että pitää antaa alueille lisää aikaa. Sekään ei kaikilla alueilla tule olemaan helppo asia, mutta nyt se suurin ongelma on se, että alueita pakotetaan kattamaan vuosien 23 ja 24 alijäämä vuoteen 26 mennessä, ja tämä lausunnolla oleva laki ei tuo ratkaisua kaikkein suurimmassa vaikeudessa oleviin alueisiin. Kysyn uudelleen: jos kerran alueet ovat saaneet niin paljon rahaa kuin te siinä kerskailette, niin miksi ihmeessä ne ovat joutuneet yt-neuvotteluihin? [Välihuutoja oikealta]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.06 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten jo äskeisessä vastauksessani kuvasin, nimenomaan alijäämän kattamisen aikaan on tulossa pidennystä niille alueille, jotka ovat tehneet toimia ja jotka pääsevät tänä vuonna ylijäämäiseen tulokseen.

Se, mikä hyvinvointialueiden kesken on selvästi nähtävissä, on voimakas eriytyminen. Meillä on alueita, jotka tulevat pääsemään tähän tavoitteeseen tavoiteajassa. Sen lisäksi meillä on alueita, jotka eivät missään nimessä tule siihen pääsemään. Sen lisäksi on alueita, jotka tekevät hartiavoimin töitä sen eteen, että tulevat tähän pääsemään. Hallitus huolehtii paitsi alueiden rahoituksesta myös siitä, että palvelut kaikissa oloissa turvataan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 101/2025 rd

16.07 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin nämä noin 10 000 henkilötyövuoden tarkoittamat säästöt on tehty hallituksen toimesta. On tehty myöskin hallitusohjelmaan 1,1 miljardin tavoite siitä, että tehostetaan hyvinvointialueiden toimintaa. Siksi me, arvoisa valtiovarainministeri, täällä oppositiossa esitimme, että rahoituslaki on avattava ja tehtävä sinne tarpeellisia korjauksia, ja sitä näyttävät nyt kannattavan kaikki muut puolueet paitsi kokoomus. Näin me olemme nyt seuranneet lehdistöä.

Ensinnäkin kysyn pääministerin sijaiselta: oletteko te lainkaan huolissanne siitä, minkälaiseen tilanteeseen te olette ajaneet hyvinvointialueet näillä säästöillä? Nyt virkavastuulliset toimijat ja päättäjät ovat tilanteessa, jossa tosiasiallisesti on valittava, noudatetaanko hyvinvointialuelakia alijäämien kattamisesta, vai noudatetaanko perustuslakia palveluiden riittävästä rahoituksesta ja siihen liittyvästä palvelutasosta. Nyt oikeustila on tällä hetkellä erikoinen, koska jos te ette tee mitään, ensi vuoden talousarviot eivät tule olemaan lainmukaisia tässä valtakunnassa todennäköisesti [Puhemies koputtaa] kymmenellä alueella. Eikö tämä huolestuta [Puhemies: Kiitoksia!] teitä, että teillä olisi mahdollisuus tehdä, mutta jätätte tekemättä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja! [Puhemies koputtaa] — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.08 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuvasin tätä alijäämän kattamisvelvollisuuden aikaan tulevaa muutosta, jolla hallitus nimenomaan tulee lähemmäksi niitä alueita, jotka ovat tehneet ajoissa toimia ja joilla on mahdollisuus päästä hyvään tilanteeseen. Me olemme erityisesti tänä vuonna hyvinvointialueiden kohdalla nähneet, että positiivisia näkymiä on selvästi edessä. Silloin kun hyvinvointialueet aloittivat, tilanne oli huomattavasti huolestuttavampi. Samaan aikaan palveluista huolehditaan kaikissa oloissa. Arviointimenettelyssä, mihin jotkut hyvinvointialueet ovat joutuneet, tarkastellaan sekä talouden että palveluiden tilaa ja näiden pohjalta tehdään mahdollisia lisäpäätöksiä.

Se, että hallitus on tehnyt hyvinvointialueille jonkinlaisia muutoksia siihen, minkälaisia toimia siellä tarjotaan, mitä edellisissä kysymyksissä kuvasitte, niin se, totta kai, vaikuttaa myös siihen rahoitukseen. Jään odottamaan teidän vaihtoehtobudjettianne, arvoiset sosiaalidemokraatit, kuinka paljon te olette laittamassa lisää rahaa hyvinvointialueille ensi vuonna, koska sitä tämä juuri [Puhemies koputtaa] tarkoittaa.